

ANTROSIOS VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS DĖL SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO INDIVIDUALIUOSE VIEŠUOSIUOSE RYŠIŲ TINKLUOSE, TEIKIAMUOSE FIKSUOTOJE VIETOJE, RINKOS TYRIMO REZULTATŲ PASTABŲ VERTINIMAS

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
1.	-	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba,	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pastabų Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos (toliau – Rinka) tyrimo išvadoms neturi.	-	-
2.	Dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainos mažinimo	<p>UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923</p> <p>UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764</p> <p>TEO LT, AB, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas</p>	<p>Tarnyba negali mažinti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų kainų, nes nėra įgyvendintas skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainų suvienodinimas, numatytas Europos Komisijos 2009 m. gegužės 7 d. rekomendacijoje 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo ES.</p> <p>Skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainų suvienodinimas buvo numatytas Europos Komisijos 2009 m. gegužės 7 d. rekomendacijoje 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo ES, tačiau skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainų suvienodinimas nėra įgyvendintas.</p>	Neatsižvelgta	Operatoriai neįvertina visų Europos Komisijos 2009 m. gegužės 7 d. rekomendacijos 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo (toliau – Rekomendacija) reikalavimų ir dėl to neteisingai interpretuoja Rekomendacijos nuostatas. Rekomendacija nurodo skambučių užbaigimo paslaugų kainų nustatymo principus kai Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos nusprendžia taikyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Rekomendacijos 1 punkte nurodyta, kad skambučių užbaigimo paslaugų kainos fiksuotojo ryšio tinkluose ir judriojo ryšio tinkluose turi būti simetrinės. Tačiau Rekomendacijos priede yra nurodyti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose ir judriojo ryšio tinkluose sąnaudų skaičiavimo principai. Skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose kainos gali būti lygios tik tuomet, jei būtų apskaičiuotos vienodos paslaugų sąnaudos. Kitų Europos Sąjungos valstybių narių sąnaudų skaičiavimo rezultatai ir Tarnybos atlikti skaičiavimai rodo, kad skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					paslaugų sąnaudos nėra vienodos.
		<p>UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923</p> <p>UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764</p>	<p>Tarnyba negali mažinti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų kainų nes bus sudarytas didelis skirtumas tarp skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų. Didelis skirtumas tarp skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų iškreipia mažmeninę telefono ryšio rinką ir sukuria judriojo ryšio operatoriams konkurencinį pranašumą – fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjai negali pasiūlyti tokių pačių kainų skambučiams į fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklus, kokias siūlo judriojo ryšio paslaugų teikėjai skambučiams į fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklus.</p>	Neatsižvelgta	<p>Skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainos buvo nustatytos atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus ir Europos Komisijos pateiktas pastabas dėl kainos nustatymo prielaidų. Rekomendacijoje nėra nurodyta, kad skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos turi būti vienodos. Rekomendacijoje yra nurodyti skambučių fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainų nustatymo principai. Atsižvelgiant į Rekomendacijoje išdėstytus sąnaudų skaičiavimo ir kainų nustatymo principus, skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos galėtų būti vienodos, jei ir apskaičiuotos paslaugų sąnaudos būtų vienodos. Kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų apskaičiuotos skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų „grynosios“ BU-LRAIC sąnaudos rodo, kad skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų sąnaudos, o taip pat ir kainos, nėra vienodos. Tarnyba nori pastebėti tai, kad, ar judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjai įgis papildomą pranašumą dėl mažėjančių skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainų, priklauso nuo to, koks yra inicijuotų skambučių pasiskirstymas pagal skambučių kryptis. Apie 97 proc. judriojo ryšio tinkluose inicijuotų skambučių yra užbaigiama judriojo ryšio tinkluose (savo tinkle arba kitame judriojo ryšio tinkle). Atsižvelgiant į tai, skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio</p>

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					<p>tinkluose paslaugų kainos sumažėjimas, reikšmingai nesumažins judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjo inicijuoto skambučio savikainos ir nesukurs konkurencinio pranašumo fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjo atžvilgiu.</p> <p>Skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugos kainos mažinimo neigiamas poveikis fiksuoto ryšio paslaugų teikėjų galimybei konkuruoti su judriojo ryšio operatoriais taip pat priklauso nuo fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų skambučių srauto pasiskirstymo. Tarnybos skaičiavimais, didžioji dalis skambučių yra užbaigiama fiksuotojo ryšio tinkluose. Tai reiškia, kad mažėjant skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugos kainai, mažėja ir skambučio savikaina.</p>
		<p>UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923</p> <p>UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764</p>	Tarnyba negali mažinti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų kainų, nes mažmeninės judriojo telefono ryšio paslaugų kainos tam tikrais atvejais yra mažesnės nei skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos ir žemos skambučių judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos yra finansuojamos fiksuotojo telefono ryšio operatorių.	Atsižvelgta iš dalies	<p>Mažmeninių viešųjų telefono ryšio paslaugų kainų reguliavimas <i>ex ante</i> principais elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje yra kraštinė priemonė. Šios priemonės taikymas galimas tik tuo atveju, jei nustatomos dvi aplinkybės: konkurencija teikiant mažmenines viešąsias telefono ryšio paslaugas nėra veiksminga; veiksmingos konkurencijos teikiant mažmenines paslaugas neužtikrina vertikaliai susijusių didmeninių paslaugų reguliavimas. Tarnyba Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimo ataskaitoje bei Tarnybos direktoriaus 2006 m. rugpjūčio 9 d. įsakymo Nr. 1V-891 „Dėl Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo ir tyrimo rezultatų“ 2.1.2 papunktyje konstatavo, kad mažmeninėje viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkoje egzistuoja konkurencinė situacija. Mažėjančios viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainos, kintančios mažmeninių</p>

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					<p>viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkos dalys vertinant pagal uždirbamas pajamas ir abonentų skaičių, mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų kainodaros pokyčiai rodo, kad konkurencija teikiant mažmenines viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas yra didelė. Dėl minėtų aplinkybių mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainų ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainų reguliavimas yra nepagrįstas. Pastebėtina ir tai, kad Europos Sąjungoje nėra mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainų reguliavimo praktikos ir Tarnybos veiksmai reguliuoti mažmeninių paslaugų kainas Europos Komisijos būtų sutikti neigiamai.</p> <p>Tarnyba šiuo metu atlieka Balso skambučių užbaigimo individualiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą. Pastaruoju rinkos tyrimu siekiama sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai. Balso skambučių užbaigimo individualiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrime nustačius problemas, susijusias su skambučių užbaigimo paslaugų kainomis, šios problemos bus sprendžiamos nustatant tinkamas ir proporcingas priemones ir vienas iš uždavinių bus įvertinti ir tai, ar būtina mažinti skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainas. Taigi, operatorių keliamą problemą galima spręsti Balso skambučių užbaigimo individualiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo, o ne Rinkos tyrimo, metu.</p>
		UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923	Operatoriai siūlo atidėti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų kainos mažinimą iki tol, kol: 1) bus sudaryta galimybė prisijungti prie visų Europos Ekonominės Erdvės (toliau – EEE)	Neatsižvelgta	Rekomendacijoje nurodyta, kad skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugų kainos atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus turi būti nustatytos vėliausiai nuo 2012-12-31. Apie skambučių užbaigimo paslaugų

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
		UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	fiksuoto ryšio operatorių viename tinklų sujungimo taške, per kurį būtų galima gauti nacionalinių reguliuotojų nustatyta kaina skambučių užbaigimo paslaugas visoje EEE, arba 2) bus nustatyta vienoda tarptautinio skambučių tranzito paslaugos kaina EEE mastu, arba 3) bus nustatytas vienodas skambučių užbaigimo tarifas EEE mastu.		kainų nustatymą atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus, operatoriai buvo informuoti dar 2009 m. pabaigoje. Atsižvelgiant į išdėstytą, skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų teikėjai turėjo pakankamai ilgą pereinamąjį laikotarpį pertvarkyti savo veiklą ir pasiruošti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų mažinimui. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad kuo greičiau Europos Sąjungos valstybės narės įgyvendins Rekomendacijos reikalavimus, tuo greičiau bus išspręstos operatorių iškeltos problemos dėl nevienodų skambučių užbaigimo paslaugų kainų EEE.
		UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764 TEO LT, AB, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas	Operatoriai skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainą siūlo mažinti ne daugiau kaip po 30 proc. per metus iki bus pasiekta Tarnybos nustatyta tikslinė kaina. Operatoriai siūlo skambučių užbaigimo paslaugų kainas mažinti laipsniškai.	Neatsižvelgta	Rekomendacijoje nurodyta, kad skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugų kainos atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus turėjo būti nustatytos vėliausiai nuo 2012-12-31. Apie skambučių užbaigimo paslaugų kainų nustatymą atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus, operatoriai buvo informuoti dar 2009 m. pabaigoje. Lietuvoje nuo 2013-01-01 iki 2016-01-01 taikoma skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kaina nėra nustatyta atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus. Atsižvelgiant į anksčiau pateiktus kainų reguliavimo terminus, operatoriai faktiškai turėjo 6 m. pereinamąjį laikotarpį. Dėl to papildomą pereinamąjį terminą nustatyti nėra tikslinga.
		UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923	Operatoriai siūlo nemažinti dabar taikomos skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainos iki tol, kol Tarnyba nebaigs tirti kitų rinkų, kurios svarbios teikiant mažmenines	Neatsižvelgta	Šiuo metu Tarnyba atlieka Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos, Minimalaus skirtųjų linijų rinkinio rinkos, Nacionalinių skirtųjų linijų

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
		UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	paslaugas.		magistralinių segmentų rinkos, Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos, Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimus, tačiau visose anksčiau paminėtose rinkose jau yra taikomas reguliavimas ir ūkio subjektų, pripažintų turinčiais didelę įtaką minėtose rinkose, galimybės vienareikšmiškai nustatyti paslaugų sąlygas yra ribojamos. Pastebėtina tai, kad anksčiau minėtos atitinkamos rinkos ir Rinka yra atskiros atitinkamos rinkos, kuriose yra taikomas specifinis, tam tikroje rinkoje nustatytų problemų sprendimui skirtas reguliavimas ir nėra galima vienoje rinkoje taikytų įpareigojimų perkelti į kitą rinką. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Tarnyba, taikydama reguliavimą elektroninių ryšių sektoriuje, atsižvelgia į principus, įtvirtintus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, tarp kurių yra ir tokie principai kaip proporcingumo ir mažiausio būtino reguliavimo principai. Nustačius, kad <i>ex ante</i> reguliavimas atitinkamoje rinkoje nėra tikslingas, toks reguliavimas yra naikinamas, tačiau vis dar išlieka <i>ex post</i> reguliavimo galimybė.
		UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	Operatoriai nurodė, kad Rinkos tyrimo dokumentuose Tarnyba teigia, jog fiksuoto ryšio tinkluose inicijuoti skambučiai užbaigiami kituose fiksuoto ryšio tinkluose, ir fiksuoto ryšio operatoriai dėl skambučių užbaigimo viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos sumažinimo nepatirs jokių esminių nuostolių. Operatoriai laiko, kad tokia nuostata yra visiškai nepagrįsta.	Neatsižvelgta	Rinkos tyrimo ataskaitoje Tarnyba nėra konstatavusi tokių išvadų, kurias nurodė operatoriai.

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
3.	Dėl skirtumo tarp skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainų.	UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	Operatoriai nurodė, kad sumažėjus skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainai, skirtumas tarp skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų ir skambučių užbaigimo fiksuoto ryšio tinkluose paslaugų kainų padidės iki 8 kartų ir nėra aišku kokios tokio kainų skirtumo atsiradimo priežastys.	Neatsižvelgta	Po Europos komisijos pastabų, Tarnyba pakeitė skambučių užbaigimo paslaugų kainų nustatymo metodą – didžiausios sąnaudų reikšmės parinkimas buvo pakeistas į 2016-2018 m. apskaičiuotų sąnaudų vidurkį. Dėl kainos nustatymo metodikos pasikeitimo, išaugo skirtumas tarp skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų. Kainos nustatymas yra aprašytas Rinkos tyrimo ataskaitos 3 priede.
4.	Dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainos dydžio	TEO LT, AB 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 268	Operatorius nurodė, kad Tarnybos sąnaudų skaičiavimuose naudota skambučių užbaigimo paslaugų paklausos augimo prognozė yra netiksli. Operatorius siūlo atnaujinti modelyje naudojamos paklausos prognozę ir perskaičiuoti skambučių užbaigimo paslaugų sąnaudas ir kainą.	Atsižvelgta iš dalies	Tarnyba pakoreguos BU-LRAIC modelio įvesties duomenis ir įtrauks tarptautinio srauto minutes, kurias operatorius suteiktų teikdamas skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugas. Atnaujinus modelį, bus perskaičiuotos skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų viešojo fiksuotojo ryšių tinklo sąnaudos.
		TEO LT, AB 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 268	Operatoriaus nuomone Tarnybos apskaičiuotos komercinės veiklos sąnaudos neatspindi einamųjų sąnaudų, nes komercinės veiklos sąnaudos buvo apskaičiuotos remiantis istoriniais – 2014 m. – duomenimis. Operatorius siūlo perskaičiuoti komercinės veiklos sąnaudas atnaujinus paklausos duomenis.	Neatsižvelgta	Tarnyba skaičiavimuose panaudojo pačius naujausius turimus sąnaudų apskaitos duomenis, kurie atspindi esamą situaciją. Tarnybos nuomone, situacija per 9 mėnesius TEO veikloje reikšmingai nepasikeitė, todėl laikytina, kad ir komercinės veiklos sąnaudos reikšmingai nepasikeitė. Komercinės veiklos sąnaudos buvo skaičiuojamos įvertinant skambučių užbaigimo paslaugas, teikiamas tiek Lietuvos, tiek užsienio operatoriams. Komercinės veiklos sąnaudos buvo apskaičiuotos 1 minutei, todėl kintant paslaugų apimčiai yra padengiamos tai veiklai patiriamos sąnaudos.
		UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis	Tarnyba Rinkos tyrimo projektuose siūlo nustatyti dvigubai mažesnę kainą nei buvo siūlyta anksčiau. Operatoriai nurodė, kad nėra suprantama, kodėl Tarnyba dar labiau nusprendė mažinti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kainą net neatsižvelgusi į anksčiau	Neatsižvelgta	Skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainos buvo perskaičiuotos atsižvelgiant į Europos Komisijos pastabas ir siekiant tinkamai įgyvendinti Rekomendaciją bei sudaryti sąlygas pasiekti elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslus. Skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
		telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	operatorių teiktas pastabas dėl šios paslaugos kainos, taip pat į pastabas dėl judriojo ryšio operatorių daromos įtakos fiksuotojo ryšio rinkai ir neišsprendusi kitų su tuo susijusių problemų.		tinkluose paslaugų kainos nustatymas yra aprašytas Rinkos ataskaitos 3 priede. Į pastabas dėl skirtumo tarp skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų ir skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų nebuvo atsižvelgta, nes kainų suvienodinimas prieštarauja Rekomendacijai. Keliami per didelių skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainų problema turi būti sprendžiama kitame rinkos tyrime, o ne Rinkos tyrime.
5.	Dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų susiejimo su ūkio subjektui TEO LT, AB nustatyta kaina	UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	Operatoriai siūlo skambučių užbaigimo alternatyviųjų operatorių fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainų nesieti su ūkio subjektui TEO LT, AB nustatyta kaina ir jas nustatyti atsižvelgiant į operatorių patiriamas sąnaudas.	Neatsižvelgta	Rekomendacijos 1 punkte nurodyta, kad skambučių užbaigimo paslaugų kainos turi būti simetrinės, t. y. skambučių užbaigimo paslaugų kainos konkrečioje Europos Sąjungos valstybėje narėje veikiančiuose individualiuose fiksuotojo ryšio operatoriuose turi būti vienodos. Dėl to, o taip pat siekiant sumažinti pinigų persikirstymą tarp operatorių ir sudaryti vienodas konkurencines sąlygas, skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainos turi būti vienodos. Pastebėtina tai, kad Tarnybos siūlomos nustatyti skambučių užbaigimo paslaugų kainos atspindi efektyviai konkurencinėje rinkoje veikiančio operatoriaus skambučių užbaigimo paslaugų sąnaudas, kurios buvo nustatytos modeliuojant TEO LT, AB fiksuotojo ryšio tinklą. Tai, kad alternatyvūs operatoriai konkuruoja su TEO LT, AB, rodo, kad alternatyvūs operatoriai yra ne mažiau efektyvūs nei TEO LT, AB, o jų patiriamos ilgo laikotarpio skambučių užbaigimo paslaugų veiklos sąnaudos negali būti didesnės nei modeliuotos TEO LT, AB sąnaudos.

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
6.	Dėl mažmeninių judriojo telefono ryšio paslaugų kainų reguliavimo	<p>UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923</p> <p>UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764</p> <p>TEO LT, AB, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas</p>	<p>Operatoriai nurodo, kad Tarnyba, norėdama drastiškai mažinti skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų kainas, privalo mažmeninėje judriojo telefono ryšio rinkoje nustatyti atitinkamiems judriojo telefono ryšio operatoriams kainų kontrolės įpareigojimą taikyti tokio dydžio mažmenines kainas, kurios nebūtų mažesnės nei paslaugoms sukurti teikiamų sau ir iš kitų operatorių įsigyjamų didmeninių paslaugų kainų suma. Judriojo ryšio operatoriai ir toliau taikydami nepagrįstai mažas mažmeninių paslaugų kainas turės dar didesnes galimybes po skambučių užbaigimo fiksuoto ryšio tinkluose paslaugų kainų sumažinti minimizuoti savo patiriamas išlaidas skambučių užbaigimui fiksuoto ryšio tinkluose paslaugoms ir nepraras pajamų už fiksuoto ryšio operatorių perkamų paslaugų.</p> <p>Operatoriai siūlo Tarnybai imtis priemonių užkirsti kelią judriojo telefono ryšio operatorių galimam piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi atitinkamose rinkose, kuomet teikiant mažmenines paslaugas taikomos kainos, kurios mažesnės nei paslaugoms sukurti teikiamų sau ir iš kitų operatorių įsigyjamų didmeninių paslaugų kainų suma</p> <p>Operatoriai nurodo, kad egzistuojančias problemas galėtų spręsti mažmeninėje judriojo telefono ryšio rinkoje nustatytas įpareigojimas mažmenines judriojo telefono ryšio paslaugas teikti kainomis, kurios būtų ne mažesnės nei mažmeninėms paslaugoms sukurti reikalingų didmeninių paslaugų kainų suma.</p>	Neatsižvelgta	<p>Mažmeninių viešųjų telefono ryšio paslaugų kainų reguliavimas <i>ex ante</i> principais elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje yra kraštinė priemonė. Šios priemonės taikymas galimas tik tuo atveju, jei nustatomos dvi aplinkybės: konkurencija teikiant mažmenines viešąsias telefono ryšio paslaugas nėra veiksminga; veiksmingos konkurencijos teikiant mažmenines paslaugas neužtikrina vertikalios susijusių didmeninių paslaugų reguliavimas. Tarnyba Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimo ataskaitoje bei Tarnybos direktoriaus 2006 m. rugpjūčio 9 d. įsakymo Nr. 1V-891 „Dėl Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo ir tyrimo rezultatų“ 2.1.2 papunktyje konstatavo, kad mažmeninėje viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkoje egzistuoja konkurencinė situacija. Mažėjančios viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainos, kintančios mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų rinkos dalys vertinant pagal uždirbamas pajamas ir abonentų skaičių, mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų kainodaros pokyčiai rodo, kad konkurencija teikiant mažmenines viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas yra didelė. Dėl minėtų aplinkybių mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainų ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainų reguliavimas yra nepagrįstas. Pastebėtina ir tai, kad Europos Sąjungoje nėra mažmeninių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kainų reguliavimo praktikos ir Tarnybos veiksmai reguliuoti mažmeninių paslaugų kainas Europos Komisijos būtų sutikti neigiamai. Operatorių</p>

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					keliamas problemas galima spręsti Balso skambučių užbaigimo individualiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo metu ir Tarnyba šiuo metu atlieka minėtos rinkos tyrimą.
7.	Dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose ir judriojo ryšio tinkluose kainų nustatymo metodo suvienodinimo	UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	Operatoriai nurodo, kad konsultacijai pateiktoje Rinkos tyrimo ataskaitoje nurodoma skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose kaina nustatoma įvertinus grynąsias BU-LRAIC sąnaudas. Tačiau prieš tai skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle ir judriojo ryšio tinkle paslaugų kaina vienu metu buvo nustatyta įvertinus BU-LRAIC sąnaudų vidurkį. Operatoriai, nustatant skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainas, siūlo naudoti tokią pačią metodiką, kokia taikoma nustatant skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų kainas.	Neatsižvelgta	Skambučių užbaigimo paslaugų fiksuotojo ryšio tinkluose kainas siūloma nustatyti, o skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos yra nustatytos atsižvelgiant į Rekomendacijos reikalavimus ir tiek vienu, tiek kitu atveju kainos yra nustatomos pagal tą pačią metodiką – kainos yra nustatomos atsižvelgiant į „grynąsias“ BU-LRAIC sąnaudas. Skiriasi tik tai, kad skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose paslaugų sąnaudas skaičiavo Tarnyba, o skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų sąnaudas skaičiavo kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos.
8.	Dėl skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose kainų reguliavimo	UAB „OMNITEL“	Nurodė, kad labai svarbu užtikrinti, jog skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose kainų reguliavimas turi apimti tik skambučius, inicijuotus Europos Ekonominėje Erdvėje.	Atsižvelgta iš dalies	Tarnyba šiuo metu atlieka Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą. Šio rinkos tyrimo projekte Tarnyba siūlys skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainas reguliuoti tik skambučiams, inicijuotiems Europos Ekonominėje Erdvėje. Tačiau Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje rinkoje skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos negali būti reguliuojamos, nes skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkluose rinka ir skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose rinka yra atskiros rinkos.

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
	Dėl skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose kainų reguliavimo	TEO LT, AB, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas	Siūlo griežčiau reguliuoti skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainas	Atsižvelgta iš dalies	Tarnyba šiuo metu atlieka Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą. Tarnyba vertins operatorių pateiktą pastabą minėto rinkos tyrimo metu.
9.	Kitos pastabos	UAB „CSC TELECOM“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. S1.1923 UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, 2015 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. 2764	Operatoriai pastebi, kad net 34 proc. (UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ atveju) / 50 proc. (UAB „CSC TELECOM“ atveju) jų tinkluose užbaigiamų skambučių yra iš judriojo ryšio tinklų, todėl teigti, kad judriojo ryšio abonentai skambina iš esmės tik į judriojo ryšio tinklus ir, kad tai neturi įtakos, iš esmės netikslu.	Neatsižvelgta	Vertinant iniciuotų skambučių pasiskirstymą pagal pokalbių kryptis, buvo įvertinti visi tinkle inicijuoti skambučiai: skambučiai savame tinkle, skambučiai į kitus judriojo ryšio tinklus, skambučiai į fiksuotojo ryšio tinklus. Nevertinant savame tinkle inicijuotų skambučių būtų pažeistas nediskriminavimo ir veiksmingos konkurencijos užtikrinimo reguliavime principas, dėl ko būtų sukurtas netinkamas reguliavimas.
			Rinkos tyrimo ataskaitos 8, 9 bei 10 lentelėse nėra nurodytas duomenų šaltinis, operatorius, skaičiavimų metodika ir dėl to operatoriai negali niekaip patvirtinti ar patikrinti lentelėje pateiktos informacijos. Lentelėse pateikiami duomenys neatitinka operatorių turimos informacijos, todėl jie negali sutikti, kad lentelėse esanti informacija yra objektyvi.	Atsižvelgta iš dalies	Rinkos tyrimo ataskaitos 8, 9 ir 10 lentelėse pateikta informacija buvo apskaičiuota Tarnybos pagal Tarnybos renkamus ketvirtinius duomenis iš elektroninių ryšių rinkos dalyvių. Lentelėse nėra nurodyti konkretūs operatoriai Tarnybos iniciatyva siekiant neatskleisti informacijos, kuri nėra viešai skelbiama. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad operatoriai pateikdami pastabą prieštarauja patys sau. Vienoje vietoje operatoriai nurodo, kad negali patvirtinti lentelėse pateiktos informacijos nes nėra nurodyti konkretūs operatoriai ir informacijos šaltinis, o kitoje vietoje operatoriai nurodo, kad jų skaičiavimų rezultatai skiriasi nuo lentelėse pateiktos informacijos. Toks prieštaravimas rodo, kad operatorių pateikta pastaba nėra objektyvi ir yra šališka.

Eil. Nr.	Pastabų grupė	Pastabos teikėjas	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta / atsižvelgta iš dalies	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					Tarnyba Rinkos tyrimo ataskaitos 8, 9 ir 10 lentelėse nurodys informacijos šaltinius.
			Tarnyba panaikino TEO LT, AB atžvilgiu taikomus įpareigojimus Viešųjų vietinių ir (arba) nacionalinio telefono ryšio paslaugų, teikiamų vartotojams fiksuotoje vietoje, rinkoje, Viešųjų tarptautinio telefono ryšio paslaugų, teikiamų vartotojams fiksuotoje vietoje, rinkoje, Viešųjų vietinio ir (arba) nacionalinio telefono ryšio paslaugų, teikiamų paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, fiksuotoje vietoje, rinkoje, Viešųjų tarptautinio telefono ryšio paslaugų, teikiamų paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, fiksuotoje vietoje, rinkoje vien tik todėl, kad konstatavo, esą judriojo telefono ryšio operatoriai daro įtaką TEO LT, AB elgesiui ir fiksuoto telefono ryšio paslaugų kainai. Tačiau Tarnyba neanalizavo ir nė vienoje rinkoje nesiėmė priemonių išsiaiškinti, kodėl toks poveikis atsirado ir ar toks poveikis nėra nulemtas antikonkurencinio judriojo telefono ryšio operatorių elgesio. Pažymime, kad apie tai ne vienas operatorius ir ne kartą informavo Tarnybą bei prašė imtis priemonių problemai spręsti.	Neatsižvelgta	Tarnyba nesutinka su operatorių pateiktais argumentais, nes jie yra neobjektyvūs. Tarnyba 2009 m. atliko Balso skambučių užbaigimo viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą ir nustatė, kad skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainos yra nepakankamai žemos, palyginti su mažmeninių skambučių kainomis ir konstatavo problemą, kad judriojo ryšio operatoriai taiko per aukštas skambučių užbaigimo paslaugų kainas. Siekiant spręsti minėto rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, Tarnyba mažino skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugų kainas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainos papildomai buvo sumažintos 2013 m. sausio 1 d.